

Zrnka Meštrović

TOPONIMIJSKA KONCEPCIJA PAVLA RITTERA VITEZOVIĆA U »LEXICON LATINO-ILLYRICUM«

U radu se govori o integraciji golema toponimijskog fonda u dvojezični Vitezovićev Rječnik s međe sedamnaestoga na osamnaesto stoljeće. Pokazuje se da je autor načinom bilježenja toponimijskih jedinica prekoračio okvire dvojezičnoga rječnika i naznačio iskorak ka enciklopedijskome. Obaveznim dodavanjem geografskih termina toponimima te upisivanjem etnika i kjetika u leksičko djelo Vitezović je dvjesto godina ispred svoga vremena u hrvatskoj leksikografiji.

1.0. Pavao Ritter Vitezović neprijeporno je jedna od najznamenitijih osoba hrvatske kulture sedamnaestoga stoljeća. O tome svjedoči njegovih 36 književnih i filoloških radova, 76 historiografskih te 66 grafičkih (bakroreza). U sintetskim prikazima ističu Vitezovića kao prvog znatnijeg profesionalnog književnika u hrvatskoj književnosti¹, kao polihistora² te kao jednog od najznačajnijih preteča hrvatskoga narodnog preporoda³ tridesetih godina 19. stoljeća.

1.1. Sa filološko-lingvističkog stajališta istraživače je u prvome redu zanimala Vitezovićeva grafijska reforma, odnosno uvođenje monografemskog sustava u književnim i historiografskim radovima (Odiljenje sigetsko, Kronika, Priručnik, *Plorantis Croatiae saecula duo*) do potpuna sazrijevanja istih ortografskih rješenja⁴ u rukopisnom *Lexiconu*. Drugo područje istraživanja jest Vitezovićev jezik, svojevrsna kajkavsko-štokavska sinkrazija⁵ koju susrećemo u njegovim književnim djelima. Konačnica te hibridne trodijalektalne koncepcije dotjerana je upravo u *Lexiconu*, "plodu kasne faze svojeg autora (koji ga je redi-

1 M. Kombol, *Povijest hrvatske književnosti do narodnog preporoda*, Mh, Zagreb 1961, str. 349.

2 V. Putanec, *Lingvistički rad Pavla Vitezovića*, Forum 25, 3-4, Zagreb 1986, str. 349.

3 M. Franičević - F. Švelec - R. Bogišić, *Povijest hrvatske književnosti*, Liber, Zagreb 1974, knjiga 3, str. 261.

4 M. Moguš, J. Vončina, *Latinica u Hrvata*, Radovi Zavoda za slavensku filologiju 11, Zagreb 1969, str. 73, 74.

5 V. Putanec, *n.dj.*, str. 353.

girao u prvim godinama 18. st.)⁶. Na tom planu istaknuta je Vitezovićeve svjest i težnja za jezičnom čistoćom⁷.

Očigledno je da oba smjera analiza Vitezovićeve filološko-lingvističkih nastojanja izravno vode ka njegovu kapitalnom djelu, Rječniku, nažalost ostalom u rukopisu. "Lexicon latino – illyricum"⁸ uspješno je datiran na temelju proučavanih grafijskih reformi⁹ na prijelazne godine iz sedamnaestoga na osamnaesto stoljeće. Takvu tezu potkrepljuje i argumenat iz analize leksičkog fonda, tj. velik broj dopuna desne strane rječnika adekvatima iz svih hrvatskih narječja i iz književnojezične baštine¹⁰, za što je po logici stvari trebalo mnogo sakupljenih leksičkih jedinica u dugom vremenu iščitavanja tadašnje književnosti, kao i prikupljanja dodatnih iz fonda "živog" narodnog govora.

Do zamisli i ostvarenja Lexicona Vitezovića dovodi briga za izvornost hrvatskog jezika. To djelo trebalo je pružiti instrumentarij, odnosno ustanoviti leksički fond "ilirskoga"¹¹ jezika. U prevodenju latinske natuknice autor će čak oznakom za češći oblik ("freq.") izravno nuditi izbor leksičke jedinice u nacrtu jednog funkcionalnog hibridnog jezika nasuprot tronarječnoj književnoj stvarnosti. J. Vončina smatra "da je u završnoj fazi svojega rada ikavici davao prednost"¹², ali detaljnu analizu tek bi trebalo provesti. O potrebi istraživanja leksičkoga fonda Lexicona već je upozorio T. Matić¹³ upućujući na riječi koje ARJ nema ili na one za koje ima potvrda iz kasnijih razdoblja. Pomorsku terminologiju obradio je B. Jurišić¹⁴.

6 J. Vončina, *Jezična baština*, Književni krug, Split 1988, str. 193.

7 Z. Vince, *Putovima hrvatskoga književnog jezika*, SNL, Zagreb 1978, str. 86.

8 Eq. Pav. Ritter, *Lexicon latino-illyricum*, MR 112, iscrpno je opisalo više autora. Radi se o svesku od 566 listova, odnosno 1132 strane in-quarto. Pisan je uredno, a ima na marginama dosta kasnijih dodataka zapisanih od iste ruke. Slijede popisi riječi svrstani u skupine prema značenju: *Lexicon nominum propriorum et festorum apud Illyros celebriorum* (1.528–538), *Nominum illyricorum interpretatio* (1.540–542), *Nomina Sacrae scripturae interpretata, ex P. Amando Ejsenberner Benedictino* (1.544–557), *Lexicon verborum et nominum infantilium* (1.558), *Nominum illyricorum interpretatio* (1.559–561), *Nomenclatura planetarum qua poetice et qua astronomice apud Illyrios nuncupantur, item deorum heroum apud poetas celebratorum* (1.562), *Lexicon interjectionum illyricarum* (1.563–564), *Navium nomenclatura* (1.565), *Fungorum nomenclatura*.

Sigurno je da je postojao i prvi dio Rječnika, hrvatsko-latinski u dva sveska, kojemu je izgubljen svaki trag. Nema traga ni gramatici koja je naznačena u rukopisu "De Aris et Focis Illyricum" MR 174.

9 V. Putanec, *n.dj.*, str. 353.

10 J. Vončina, *n.dj.*, str. 242.

11 F. Šišić, *Pregled povijesti hrvatskoga naroda*, Mh, Zagreb 1962, str. 316.

12 J. Vončina, *n.dj.*, str. 242.

13 T. Matić, *Vitezovićeve Lexicon latino-illyricum*, Rad JAZU 303, str. 5.

14 B. Jurišić, *Pomorski izrazi u Vitezovićeve rječniku*, Anali Jadranskog instituta, sv. 1, Zagreb 1956, str. 300.

Iz navedenog je očito da je gotovo tristo godina staro Vitezovićevo leksikografsko djelo s lingvističkog stajališta tek dotaknuto.

1.2. Sa stajališta onomastičke analize V. Putanec¹⁵ je detaljno proučio antroponimijski fond iz dodatka Rječniku, i to s prijepisom, komentarom i registri- ma. Isti je istraživač ocijenio Vitezovićev prinos hrvatskoj onomastici: "Dok je u povijesnoj toponomastici često griješio, njegova antroponimija hrvatska ili srpska koja je sačuvana u *Lexicon latino – illyricum* (M 112) predstavlja pravi rad preteče na znanstvenoj onomastici i jedan je od prvih takvih radova u povi- jesti onomastike uopće."¹⁶

Spominjući Vitezovićevu povijesnu toponomastiku V. Putanec ne spominje *Lexicon latino – illyricum*, već u prvom redu misli na autorov golemi historio- grafsko-publicistički, često polemički i uglavnom rukopisni zbir tekstova. Ogle- dni primjerak je skup članaka i bilježaka bez unutarnje veze i množina podataka o staroj i sredovječnoj geografiji ilirskih zemalja u nacrtu djela "De Aris et Focis Illyriorum" (MR 174), kao i studijski koncept za isto djelo na 163 stranice i ne- koliko slobodnih listića pod naslovom "Miscellanea et Fragmenta Autographa" (R 3451).

Toponimijski fond Rječnika nije opisan niti analiziran.

2.0. *Lexicon latino – illyricum* na 525 listova donosi 582 toponima. Taj broj uključuje 98 hidronima, 11 oronima, 69 imena država, zemalja, regija, a toponi- ma u užem smislu¹⁷ (imena gradova i mjesta) 404. Od ukupnog se broja 71 topo- nim odnosi na područje Hrvatske. Ostalih 511 odnosi se osim na područje "ilirskih" zemalja na čitav europski prostor, uključujući i zapadno azijsko podru- čje (posebno slavenske narode) te sredozemni dio Afrike.

2.1. U leksičkim djelima koja prethode Vitezovićevu *Lexiconu* i za koje mo- žemo tvrditi da su autoru bila dostupna (Vrančićev *Dictionarium*, 1595; Habde- lićev *Dikcionar*, 1670; Mikaljin *Thesaurus Linguae Illyricae*, 1641) ili nema toponimijskih jedinica ili je njihov broj zanemariv. Prijevodni rječnici¹⁸ u pravilu navode jednakovrijednice (ekvivalente) na desnoj strani, a toponimiji u njima nema mjesta. Nju iščitavamo u geografskim udžbenicima ili je tražimo u histori- ografskim djelima. Vitezović odstupa od takva pravila integrirajući golemi topo- nimijski materijal u Rječnik.

15 V. Putanec, *Pavao Vitezović (1652–1713) kao onomastičar i Antroponimija u Lexicon latino- illyricum (17.–18. st.)*, *Raspave Instituta za jezik JAZU* 1, Zagreb 1968, str. 45–88.

16 V. Putanec, *Lingvistički rad Pavla Vitezovića*, *Forum* 25, 3–4, Zagreb 1986, str. 356.

17 Toponimijska shema prema R. Simeon, *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva*, Mh, Za- greb 1969, sv. 2, s. v. *toponim*, str. 621.

18 M. Mihaljević, *O nazivima rječnik, leksikon, enciklopedija i enciklopedijski rječnik*, *Jezič*, godi- šte 34, br. 2, Zagreb 1986, str. 53.

2.2. Toponime na desnoj strani Rječnika Vitezović veoma često poblizhe locira ili čak opisuje, odnosno s prijevodne leksičke razine (karakteristične za apelative) ide na objasnodbenu, onomastičku razinu:

- 1.224 Goruna ... Kóm. grad na Kandiomskom otoku.
- 1.227 Gythium ... Palipole. Država na Gyrckom.
- 1.234 Hellefpontus ... Tefno Galipolfsko. tefno Dardanelfsko.
Tefnoća Mora, ka najblizhe razdiľuje Aziju od Evrope.
- 1.238 Ifter ... Dunaj. Dunava, rika. potok.
- 1.287 Justinopolis ... Koppar. grad u Istrii.
- 1.290 Lacus Benacus ... Jezero od Garde u Lombardii.
- 1.361 Oricum ... Orić. grad u Albanii.
- 1.368 Panormus. Panormum ... Palermo. glavni Grad u Sicilii.
- 1.406 Praga ... Pràg. Ćesko glavno mesto.
- 1.490 Tarraco, nis ... Aragoña, grad u Spaññi.
- 1.496 Titius, flumen ... Kyrka, rika u Hyrvatskom Primorju, pod Skradin v'More utiľuća.

Autor jednako postupa i na lijevoj, latinskoj strani¹⁹:

- 1.235 Henus, mons inter Moesia et Thraciam ... stara planina.
- 1.495 Theodofia. Colonia Liguorum in Taurica ... Kaffa.
- 1.495 Thynia. locus in Tartaria ... Zagora.

2.3. U Rječniku nalazimo i više latinskih natuknica za isti toponim, da bi u tumaĉenju natuknice hijerarhizirao nekoliko hrvatskih likova koji su u upotrebi:

- 1.139 Dalminium ... Dumno. Dulmno. Duvno.
- 1.147 Delminium ... Duvno. Dulmno. Dumno.
- 1.180 Eperiefinum. Civ. Ung. ... Eperies. Jagodno.
- 1.212 Fragopolis ... Jagodno, grad.
- 1.236 Hesperia ... Laska zemļa. Latinfska zemla. Talia.
- 1.238 Italia ... Laska zemļa. Latini. Talia.
- 1.234 Oenotia, vide, Italia.
- 1.180 Enona ... Nín.
- 1.324 Nona, Civitas Liburniae ... Nin, grad.

Sav natukniĉki, latinski inventar ĉeka detaljnu onomastiĉku analizu. To, meĉutim, nije predmet ovog rada.

Iz kulturološkog nasljeĉa humanizma i visoke renesanse Vitezoviću su dostupna kapitalna enciklopedijska djela jer se školovao u bogatoj Valvasorovoj biblioteci. Iz 18 istovjetnih natuknica i njihove obrade (Cicilia, Crimisa, Crustuminum, Cyprus, Cythera, Dacia, Dalmata, Dalmatia, Damascus, Dania, Delus, Hellefpontus, Illyria, Liburnia, Roxsani, Sarmatia, Stridon, Tribali) vidi

¹⁹ B. Jurišić, *n.dj.*, str. 238 naglašava Vitezovićev prinos "našem upoznavanju s hrvatskim latinitetom srednjega i novoga vijeka".

se da je konzultirao više izdanja Calepinusova²⁰ djela, koje je primjer enciklopedijskog rječnika s diskursima klasične enciklopedije u kasnijim izdanjima. Na izvore Vitezovićeva djela s obzirom na toponimiju osvrnut ćemo se kasnije.

2.4. Toponime²¹ otkrivamo i u izričajima na desnoj strani Rječnika:

1.361 Oriundus. Nati Zagabriae, oriundi Seña ... Rodjeni ú Zagrebu, rod-
dom od Seña.

1.468 Solvere ab Ancona. Confendere Anconae ... ftupitti nàmore ù
Jakinu.

1.492 Tendinus in Latium ... idemo, odpravvilišmoše na Lasko.

kao i u pripovjednim odsječcima:

1.13 Bellum gestum est ad Trojam, ad Taurnum ... Boj je bil pri Troi,
pri Belgradu, kod (?)je, kod Belgrada.

Takav postupak pokazuje iskorak s prijevodne razine ka objasnidbenoj, odnosno ulaženje u prostor enciklopedijskog²².

2.4.1. Nasljeđujući Calepinusovo djelo Vitezović zapisuje u Lexicon i toponime iz mitske predaje:

1.390 Phlegeton ... paklena rika. Eyrnae.

Navedeni primjeri pokazuju da P. R. Vitezović toponimiji u Rječniku pridaje osobito značenje i da načinom njena bilježenja na desnoj strani, a pogotovo opsegom toponimijskih jedinica, prelazi okvire dvojezičnog rječnika.

2.5. Toponime u Rječniku Vitezović identificira kategorijalno, postupajući kao sastavljači današnjih modernih leksikona:

1.181 Ephefus ... Effež, grad Jefef.

1.219 Gallica palus ... Bnetaçke barre. Bnetaçke loqve.

1.220 Gemmeus, fl. Pannoniae ... Ginz. Ginza, rika.

1.232 Hagionia ... Henault, dyržava.

1.236 Hibernia ... Irlandia. Irland Ottok.

1.260 India ... India. Zemla u Afii.

1.290 Lacus Benacus ... Jezero od Garde ù Lombardii.

1.377 Pelion ... Petras, gora.

1.452 Scardus, mons ... Ĺubotin, planina.

20 Calepinus Ambrosius, Argenterati 1516, Schurer (M 10588); Calepinus Ambrosius, Viennae 1521, Anshemus (M 11563); Ambrosi Calepini Dictionarium, Lugduni 1681 (NSB I.461).

21 Mislim da niti transkripcija niti transliteracija Rječnika u više autora nije zadovoljavajuće riješila neke probleme, pa stoga samo "preslikavam" primjere. Kolikogod to za tiskanje predstavljalo problem, mislim da je tako najispravnije. Jednako je postupio u citatima iz Lexicon latino-illyricum i J. Vončina, *n.dj.*, str. 241, vjerojatno iz istih razloga.

22 R. Simeon, *n.dj.*, str. 309, s. v. *rječnik*.

Svi geografski termini koje pritom koristi nalaze se prevedeni u Rječniku, a neki su navedeni pod više natuknica. Naprimjer:

1.302 Litus, terra quae mari aluitur ... Primorje.

1.359 Ora maritima ... Primorje.

Iako geografski podatak nije onomastički podatak u užem smislu²³, autor zna koliko on pridonosi informaciji uza sâm toponim unutar leksikografskog djela.

2.6. Hibridna trodijalektalna koncepcija Rječnika vidljiva je i u bilježenju toponima na desnoj strani "Lexicon latino-illyricum":

1.222 Germania ... Nemci. Nemska, Nimačka Zemlja.

1.332 Murfa ... Ofsék. Ofík.

1.465 fíficia. fífíia ... fífak. fífek.

3.1. Pavao Ritter Vitezović kao svjestan onomastičar upisuje uz toponime i njihove etnike. Pri tome se oslanja na lijevu, latinsku stranu. Ako ima latinsku riječ za etnik, izdvojiti će ga kao posebnu natuknicu:

1.138 Dacius. Tranfilvanus ... Erdelac. Irdelčanin.

1.215 Fulingates ... Folinčani. od Folina grada.

1.222 Germanus ... Nimac, Nemeć.

1.235 Helvetii ... Svajcari. Svajceri.

1.280 Judaeus, i ... židov. židovin.

Judea, ae ... židovka. židovkińńa.

1.416 Prutenus ... Prus.

Prutena ... Pruskińńa.

1.459 Senon; et Sennon ... seńńan, seńńan. seńńka.

Senones. Sennones ... seńńani.

1.512 Venetus, a ... Bnećannin, Bnetkińńa. Mnećić. Mnećićica. Benetćan.

Ukoliko nema latinske riječi za etnik, Vitezović ga ipak neće propustiti zapisati uz "ilirski" ekvivalent samog toponima:

1.46 Afcrivium ... Kotor. Kotorannin. Kotorac. Kotoranka. Kotorka.

1.224 Graecia ... Gyri. Gyrci. Gyrcićka Zemlja.

1.309 Macedonia ... Macedoni. Macedonci. Macedonfko. Macedonfka Zemlja.

1.342 Noricum ... Korosko. Korosci. Koroska zemlja.

Iz gore navedenih pridjeva vidi se da su etnici bilježeni i u ženskom rodu te rjeđe u množini.

23 P. Šimunović, *Problemi u jugoslavenskoj onomastici*, Prva jugoslavenska onomastička konferencija, knj. 2, Titograd 1976, str. 193.

3.2. Uz etnike u "Lexicon latino-illyricum" primjećujemo golem broj ktetika, kao što je, naprimjer:

1.332 Murfanus, a, m ... offecki, a, o.

3.3. Zanimljivo je broj etnika i ktetika naknadno dopisan na marginama, što dokazuje tvrdnju da je Vitezović sav toponimijski materijal, uz pripadajući derivacijski (etnike i ktetike), zamislio kao integralni dio Lexicon latino - illyricum te ga mukotrпно godinama sakupljao i pripremio za čitopis, kao i ostale leksičke jedinice.

Takav princip integriranja golema onomastičkoga materijala unutar leksičkoga djela počeo će na našem prostoru provoditi u djelo tek Gjuro Daničić u Akademijinu Rječniku 1878. godine svjestan da imena nisu ništa manje važne leksičke datosti od ostalih, "da pače, mnoga su ne samo za poznavanje jezika bescjeno blago, nego su često i pravi i najpouzdaniji čuvari i glasnici narodne historije, kamo sreće da ih se što više može doznati"²⁴. Takvim razmišljanjima Daničić se poziva na Grimma, dok je tada već dvjesto godina stara identična Vitezovićeve ideja provedena u Lexiconu zaboravljena.

4. Pavao Ritter Vitezović dokazuje svoju onomastičku zrelost i ekspliciranjem onomastičkih termina u Rječniku, koji se odnose na toponimiju. Ona se nalazi u svim velikim enciklopedijama njegova vremena, pa i u već navedenim Calepinusovim izdanjima kojima se autor sigurno koristio. Nasuprot tomu, u dvojezičnim i višejezičnim rječnicima naših leksikografa nema joj ni traga:

1.342 Nomen ... Imme.

1.374 Patronymicum ... pridivak. Imme, pridauek od Otčinoga, materinoga, kralevoga²⁵, Gradškoga ali Oršackoga Immena sprovedeno: kakoti, od Ivanna Ivannovich, od Barbare Barbarich, od Klifsa Klifšanin, od Hyrvatov Hyrvatich.

1.498 Topica, orum ... knjige Aristotelove i Ciceronove, od Měst Izkazivanja.

Topica, es ... mestria, aliti zanat, Izkazivanja najti.

Terminologije vezane uz antroponimiju znatno je veći broj²⁶ jer je antroponime Vitezović sustavno obradio u dodatku Rječnika.

5. "Kao historičar koji je proučavao opću slavensku, južnoslavensku i hrvatsku povijest, Vitezović je čitao svu dostupnu literaturu i iz nje bilježio sve što je

24 Gj. Daničić, *Ogled*, Rječnik Hrvatskoga ili srpskoga jezika, Dionička tiskara, Zagreb 1878, str. IV.

25 *Lexicon latino-illyricum*, 1.374, s. v. *patronymicum* stoji namjesto *kralevoga kaļevoga*, što se može zaključiti da je lapsus calami jer je ispred prekríženo *kral*.

26 V. Putanec, *Antroponimija u Lexiconu latino-illyricum (17.-18. st.)*, Rasprave Instituta za jezik JAZU 1, Zagreb 1968, str. 47.

smatrao važnim za proučavanje povijesti "Ilirije". Tu istu literaturu upotrebio je i za svoje antroponimne studije.²⁷ Veliko područje s kojeg je zabilježio toponimijske podatke proširuje navedenu literaturu na sva tada mu dostupna evropska leksička i enciklopedijska djela (kao ilustraciju pokazali smo podudarnosti s nekim izdanjima Calepinusova djela). Iz latinske anagramske poezije²⁸, koju je neko vrijeme pisao, a koja je posvećena gradovima u Njemačkoj, Italiji, Grčkoj, Iliriji (Hrvatska, Srbija, Bugarska, Albanija, Vlaška), Španjolskoj, Sarmatiji (Rusija, Litva, Poljska, Moldavija, Baltičke zemlje i Prusija) vidi se da se majstorski snalazio u geografskim kartama i historijskim arhivima s tom građom. Ove bi činjenice bile zasigurno tek uvodno poglavlje onomastičaru koji bi se bavio pojedinačnim toponimijskim jedinicama u Rječniku.

6. P. R. Vitezović je prvi hrvatski leksikograf koji golemu toponimijsku građu učlanjuje u leksički priručnik. U tome je on zaista davni istinski preteča istraživanja i prezentiranja naše onomastike. Osim kao prijevodni ekvivalenti toponimi su bilježeni i u izričajima, kao i u pojedinim pripovjednim odsječcima. Takvim postupkom Vitezović prekoračuje okvire dvojezičnoga rječnika i približava se enciklopedijskom rječniku.

"Ilirski" ekvivalenti na desnoj strani Rječnika i u toponimima slijede autorovu trojezičnu hibridnu koncepciju. Geografske termine, kao i etnike i ktetike Vitezović je sustavno dopisivao toponimijskim jedinicama, po čemu je pionir u hrvatskoj leksikografiji. Akademijin Rječnik tek dvjesto godina nakon "Lexicon latino-illyricum" primjenjuje ista načela, a tek u zadnjim svescima koristi Vitezovićevu leksičku građu. Budući da je ta građa sakupljena godinama iz svih dostupnih enciklopedijskih, historiografskih, književnih izvora (kao i iz fonda "živog" narodnog govora) sedamnaestoga stoljeća, možemo tvrditi da je Lexicon riznica leksičkog blaga koja čeka iscrpnu obradu i vrednovanje.

Sustavno bilježenje toponimijskoga materijala koje dosad nije istraživano potvrđuje Vitezovića kao izgrađenog onomastičara.

27 U plaketi *Izložba djela Pavla Vitezovića 1652–1713*, JAZU, Zagreb 1952, pod naslovom "Historiografski radovi" iscrpno su navedeni autori kojima se je Vitezović služio. Mislim da ih ovdje ne treba ponavljati već dopuniti.

28 Grupa autora, *Izložba djela Pavla Vitezovića 1652–1713*, JAZU, Zagreb 1952, str. 14, 15.

Summary

THE TOPONIMIC CONCEPTION OF PAVAO RITTER VITEZOVIĆ IN »LEXICON
LATINO-ILLYRICUM«

In the article the great toponimic corpus which is integrated in Vitezović's two part lexicon from the end of 17th and the beginning of the 18th century is shown. The style of descriptions of toponimic entities overpasses the framework of a bilingual dictionary and makes a step towards the encyclopedic one. The fact that he adds geographic terms and ethnics and ktetics to the dictionary shows that Vitezović is two hundred years before his time in Croatian lexicography.